

98 százalékos különadó: Százezreket is bukhatunk a NAV hibás kitöltési útmutatója és a munkáltatói adatszolgáltatás miatt! (2011.04.29.)

Az elmúlt időben többen jelezték, hogy a 1053K kitöltési útmutatója és a munkáltatói adatszolgáltatás alapján nem tudják elkészíteni a 1053K különadó bevallásukat. Áttanulmányoztam a kitöltési útmutatót, a munkáltató adatszolgáltatás nyomtatványát és a 1053K nyomtatvány kitöltőt és sajnos igaznak bizonyultak az észrevételek.

A munka alóli felmentés és a végkielégítés általában több hónapra szól, így a különadó alapja az érintett magánszemélyeknél nem egy évben keletkezik. A kitöltési útmutató először még helyesen idézi a törvény szövegét:

*„A különadó alapja független attól, hogy a kifizetett összeget egy vagy több adóévben kell jövedelemként figyelembe venni. Vagyis, ha a bevétel **megszerzése több részletben történik, illetve a magánszemély a végkielégítés kifizetésére az évek közötti megosztást választotta, azt kell feltételezni, hogy a magánszemély először a különadó-alapot nem képező, személyi jövedelemadó-köteles jövedelmet szerzi meg.**”*

Ezt követően viszont a NAV tévesen értelmezi a jogszabályt, a jogszabály szövegéből téves következtetést vont le:

*„Tehát, ha az Ön részére a különadó-alapot képező jövedelmet több évet érintően fizették ki, **arra az évre kell a különadót bevallani**, amelyben a jogviszony megszűnésére tekintettel kifizetett összege a 2.000.000, illetve 3.500.000 Ft-ot meghaladta.”*

A 1053K nyomtatványkitöltő viszont szerencsére a törvénynek megfelelően működik. Ha valaki a Kitöltési útmutatót követi, akkor könnyen pórul járhat. Nehezíti a helyzetet, hogy információim szerint a munkáltató is a téves NAV kitöltési útmutatónak megfelelően adja ki az igazolást. Ennek oka valószínűleg az, hogy a KULONADO2 jelű nyomtatványon csak egy évet lehet megjelölni. Ezt úgy tudná áthidalni a volt munkáltató, ha két igazolást (évenként) adna ki.

Nézzünk egy konkrét számpéldát. A magánszemélynek 2008-ban 6 millió forint összevont adóalapja keletkezett. Ebből 4 millió forintot kapott a jogviszony megszűnésével összefüggésben. 2009-ben pedig 7 millió forintot. Így 2008-ban 500 ezer forint (3,5 millió koraállal számolva), 2009-ben 7 millió forint különadó alapja keletkezett. A törvény szövegében ugyanis az a rész, hogy „A különadó alapja független attól, hogy a kifizetett összeget egy vagy több adóévben kell jövedelemként figyelembe venni” azt jelenti, hogy 2009-ben nem lehet ismét levonni a 3,5 millió forintot a különadó alapjából. Ha a kitöltési útmutatót követnénk és 2008-ra íránk

be a teljes 7,5 milliós különadó alapot, akkor a 6 milliós összevont adóalapterhére nem lehetne elszámolni 7,5 milliós különadó alapot, mert negatív szja jönne ki. Le is nyeli a 1053K nyomtatványkitöltő az 1 500 ezer forintra jutó szja-t, tehát a magánszemély 540 ezer forinttal több különadót fizetne a kitöltési útmutató hibás jogértelmezése miatt.

Póru járhat az is, aki megfogadja a kitöltési útmutató tanácsát és a munkáltató által levont nyugdíjjárulékot számolja el. Számpélda:

A magánszemély munkaviszony megszűnésének időpontja 2010.01.31. 2009-ben 500 ezer forint, és 2010-ben 3,9 millió forint különadó alapja keletkezett. Maximális járulékalapja 2010.01.31-én 31 nap * 20 420 Ft/nap = 633 020 forint. Tehát a munkáltatói igazolásban a különadóból levont nyugdíjjáruléknál $633\,020 * 0,095 = 60\,137$ összeg fog szerepelni.

A pontos elszámolható nyugdíjjárulék összeghez, viszont szükség van a teljes 2010-es év járulék-kartonjára. Ebből is, az éves járulékalapra, a biztosításból kieső napok alapján korrigált éves maximális járulékalapra. Ha a példabeli magánszemély a 2010-es év során még másik biztosítási jogviszonyt létesített, akkor adott esetben további $(3\,900\,000 - 633\,020) * 0,095 = 310\,363$ forint nyugdíjjárulékot is figyelembe vehet a fizetendő különadónál.

De nagyot bukhatunk az szja-nál is, ha a munkáltatói igazolásban szereplő összegre hagyatkozunk. Ugyanezzel a számpéldával számolva: 2010-ben a kilépésig (január 31.) a magánszemély „szuperbruttó” alapja 3 900 ezer * 1,27 = 4 953 ezer. Mivel ez az összeg az 5 milliós sávhatáron belül van, ezért a munkáltató 17 százalék szja előleget vont le: $4\,953\,000 * 0,17 = 842\,010$ forint. Ha a magánszemély az év során összevont adóalapba tartozó további jövedelmet szerez például 4 milliós összegben, akkor ez a jövedelem a különadó alapját „feltolja” a felső szja sávba. Így éves szinten a fizetendő különadónál figyelembe vehető szja összeg 842 ezer forint helyett $4\,953\,000 * 0,32 = 1\,585\,000$ ezer forintra nő. Tehát ha gépiesen beírjuk a munkáltató által megjelölt szja összeget, akkor csak az szja soron 743 ezer forintot bukhatunk. Ha ehhez hozzáadjuk a nyugdíjjárulékban rejlő tévedés lehetőségét, akkor $310 + 743 = 1\,053$ ezer forintot kapunk. Tehát 4,4 milliós különadó alapján több mint 1 millió forintot is tévedhetünk a saját kárunkra a NAV megtévesztő tájékoztatása miatt!

A NAV 2011.04.08. -án közleményt tett közzé: **A 98 százalékos különadó bevallására vonatkozó eddigi tapasztalatok** címmel. Ebben a következőket írja: „Az adatszolgáltatás lényege: mekkora összeget lehet a korábban levont közterhekből megfizetett különadóként számításba venni. **Az adatszolgáltatásból tehát kiderül, hogy mekkora a különadó alapja és milyen összeggel lehet a magánszemélynek a**

különadóról szóló 1053K jelű bevallásában a fizetendő különadó összegét (megfizetett különadóként) csökkentenie.

A NAV közlemény tévesen sugallja azt, hogy az adatszolgáltatásból kiderül, milyen összeggel lehet a magánszemélyeknek csökkenteni a fizetendő különadó összegét.

Az eddigi számítások alapján leszögezhetjük, hogy sem a munkáltatói adatszolgáltatást, és sem a NAV kitöltési útmutatót nem szabad kritika nélkül kezelni, mert súlyos százezreket bukhatunk.

Néhány szó az önellenőrzésről.

Ügyvédek terjesztik, hogy a 1053K-s bevallással egyidejűleg önellenőrzést is be kell nyújtani, hogy „fennmaradjon” a jogorvoslat lehetősége. E körben helyesen tartalmazza a 1053K kitöltési útmutatója: *„Önellenőrzés: Az állami adóhatóság által elfogadott, feldolgozott bevallás után adóalap, illetőleg adó módosítására kizárólag csak önellenőrzés keretében van lehetőség elévülési időn belül. Egy nyomtatvány egy funkciót tölthet be, vagy csak önellenőrzést vagy csak eredeti (alap) bevallást vagy csak helyesbítést, vagy csak ismételt önellenőrzést lehet teljesíteni.”*

Jegyezzük meg: 2011. május 20-ig nem nyújtható be önellenőrzés a bevallással egyidejűleg. A bevallás benyújtásával egyidejűleg a magánszemély lemond a jogorvoslati lehetőségről. A bevallott különadó kötelezettségként elő lesz írva a folyószámláján. Ezt már csak a végrehajtási eljárás követi. Ebben futhat a pénze után a magánszemély. Kérhet részletfizetést, különadó elengedést, de jogorvoslati lehetősége már nem lesz. Az önellenőrzés, mint „jogorvoslati lehetőség” az elévülési időn belül rendelkezésre áll. De ezzel csak akkor érdemes élni, ha már más magánszemélynél precedens értékű Bírósági, Alkotmánybírósági, Európai Bírósági döntés születik. Még ezt is meg kell, hogy előzze a közigazgatási eljárás: bevallás utólagos NAV vizsgálata, jegyzőkönyv, elsőfokú határozat, másodfokú határozat. Addig a NAV – az idevonatkozó Bírósági, Alkotmánybírósági, Európai Bírósági döntés hiányában - el fogja utasítani az önellenőrzést, és a jogosulatlan különadó visszaigénylés miatt adóbírságot fog kiszabni. Ezt az utat biztosan nem szabad kipróbálni.

Az itt leírtakból véleményem szerint egyértelművé vált, hogy a különadó bevallása magas szintű adózási ismereteket és matematikai képességeket is igényel. Ez a „meccs” nem ügyvédeknek, adózási végzettség nélküli adószakértőknek való. Adótanácsadó vagy okleveles adószakértő igénybevétele nélkülözhetetlen a bevallás elkészítéséhez. De még ez is kevés. Hiányos matematikai tudás mellett is százezreket lehet bukni. Ha úgy dönt, hogy mégis benyújtja a 1053K bevallást, és nem akar akár több százezer forinttal is több különadót fizetni, mint kellene, akkor keressen meg.

Angyal József okleveles adószakértő, matematikus